

València, 16.06.11

DIA MUNDIAL CONTRA LA DESERTIFICACIÓ

La Universitat defensa que la lluita contra la desertificació afavoreix el desenvolupament econòmic i la creació d'ocupació en les àrees rurals

- **El departament de Geografia participa en el projecte europeu de recerca LEDDRA per a investigar l'eficiència de les polítiques i mesures de lluita contra la desertificació, amb especial atenció al control de l'erosió de terres de conreu i forestals.**
- **Els experts adverteixen que l'agricultura intensiva com ara tarongers, vinyes i oliveres, amb un ús excessiu de l'aladre i d'herbicides, provoca importants pèrdues de sòl i aigua. Alhora, les pastures poden reduir el risc d'incendis forestals i conservar el paisatge.**

La lluita contra la desertificació en les terres seques forestals i agrícoles a Espanya, Grècia, Xina, el Marroc, Itàlia i Portugal centra la investigació del consorci europeu LEDDRA (*Land and Ecosystem Degradation and Desertification Assessing the fit of Response*) en aquest Any Internacional dels Boscos. Els participants, procedents de tres continents, han comprovat com els territoris afectats per condicions climàtiques àrides i semiàrides, amb una llarga ocupació humana, presenten processos de desertificació que han reduït la disponibilitat de recursos hídrics i de sòl (edàfics). “Una bona gestió permetrà la recuperació i conservació de ambdós elements. Avaluar si les polítiques emprades resulten eficients és el treball de LEDDRA”, explica el catedràtic de la Universitat de València, Artemi Cerdà.

La conservació del sòl i els recursos hídrics depèn d'una bona gestió dels boscos existents, segons els científics. “I les polítiques forestals deuen de fer-se extensives a àrees agrícoles, on, precisament, s'originen les pèrdues de sòl i d'aigua més abundants com a conseqüència de l'excessiu ús de l'aladre i dels herbicides”, destaca Cerdà. D'altra banda, els experts assenyalen que la utilització de la biomassa de les zones abandonades i les explotacions agrícoles respectuoses amb la conservació dels recursos constitueixen una font sostenible d'ocupació i ingressos per a la població local. “La recuperació dels valors de les muntanyes com a productors d'aire i aigua de qualitat, fixar diòxid de carboni (CO₂), generar productes d'alta qualitat i viure de llocs de treball és la base de la lluita contra la desertificació”, afegix el professor de la Universitat. Alhora, l'ús sostenible de les zones de

munyanya, de boscos i de conreus, donarà l'opció de recuperar un paisatge mil·lenari i evitar incendis catastròfics.

El projecte LEDDRA (2010-2014), finançat amb el 7è Programa Marc Europeu, està integrat per 11 socis d'universitats i centres d'investigació d'Europa –entre els quals es troba la Universitat de València-, el Marroc i Xina. La seua missió és compartir experiències multidisciplinàries a fi d'estudiar sistemàticament les respostes a la degradació del sòl en terres de conreu, pasturatges, boscos i matollars.

La contribució del *Soil Erosion and Degradation Research Group* de la Universitat de València ha demostrat que les pràctiques agrícoles molt intenses, especialment en tarongers, vinyes i oliveres, i basades en l'agricultura química donen lloc a la degradació dels sòls i a l'acceleració de la pèrdua de sòl. En canvi, estratègies com ara la utilització d'adobs verds resulten molt beneficioses per a protegir el sòl i millorar tant la seua qualitat com la de les aigües. “Les polítiques de les administracions i els objectius dels productors són comercials i a curt termini. Per això, les estratègies aplicades en la gestió agrícola donen lloc a la degradació del territori. LEDDRA estudia eixes estratègies negatives per a la sostenibilitat”, argumenta l'investigador Artemi Cerdà.



Els incendis provoquen danys i acceleren l'erosió. Però amb el temps, la recuperació vegetal fa que el paisatge torne a la situació precedent. Barranc dels Tarongers, entre Ontinyent i Bocairent (juny de 2011), afectat per l'incendi del 6 de setembre de 2010.

Demà se celebra el Dia Mundial de Lluita contra la Desertificació i la Sequera, per aquesta motiu, el consorci LEDDRA -també té el suport de la Convenció per a la Lluita contra la Desertificació de les Nacions Unides- ha fet una crida a la col·laboració social. El coneixement dels processos de degradació de les terres implica, especialment, a la població i, per això, és necessari exigir estratègies més sostenibles per a l'ocupació de la terra. Mantindre els regadius tradicionals, els secans d'interior, buscar una agricultura basada en el

reciclatge de la matèria orgànica i evitar la urbanització del territori agrícola i forestal són algunes de les recomanacions dels experts de LEDDRA.

PASTURES CONTRA INCENDIS

Un altre dels problemes que destaquen els investigadors de LEDDRA és l'excessiva pastura, la qual pot perjudicar arbres joves i eliminar tota la vegetació capaç de regenerar el bosc, així com també incrementar el risc potencial d'erosió del sòl. Aquest problema acostuma a ser habitual al paísos en vies de desenvolupament. Pel contrari, a les zones rurals dels paísos desenvolupats, on la presència humana s'hi ha reduït durant els últims 50 anys, els ramats són una bona companyia per a boscos, matollars i herbassars. Ovelles, cabres i vaques ajuden reduir el risc d'incendis i a conservar el paisatge humanitzat al llarg de mil·lennis. “A més, es generen llocs de treball i presència humana en les muntanyes del Mediterrani que han patit l'abandonament i l'oblit”, matisa Cerdà.

Quant als incendis forestals, i ara precisament que arriba al nostre territori l'època de més risc, els investigadors adverteixen que les pràctiques de prevenció es deuen de fer a l'hivern. “S'han d'evitar els incendis d'altres intensitats, els d'estiu, per això, és fonamental realitzar cremes prescrites per a alleugerar el bosc de biomassa o a fi de crear zones amb menor biomassa. Només així previndrem els focs descontrolats d'estiu, aquells que causen perill per a vides i propietats i, alhora, afavoreixen la degradació dels sòls”, conclou el catedràtic Artemi Cerdà.

Més informació:

<http://leddra.aegean.gr/>
www.uv.es/cdciencia